

ชื่อเรื่อง	บทบาทผู้ปฏิบัติการพยาบาลชั้นสูง สาขาการพยาบาล สุขภาพจิตและจิตเวช
ผู้วิจัย	นลินี อุปภา
ประธานที่ปรึกษา	ศาสตราจารย์ ดร.ประนอม โอทกานนท์
กรรมการที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จรรยา สันตยากร
ประเภทสารนิพนธ์	วิทยานิพนธ์ พย.ม. สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล, มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2550
คำสำคัญ	ผู้ปฏิบัติการพยาบาลชั้นสูง, พยาบาลจิตเวช, บทบาท

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อศึกษาการรับรู้บทบาทการปฏิบัติงานและปัญหาอุปสรรคต่อการปฏิบัติบทบาทของผู้ปฏิบัติการพยาบาลชั้นสูง สาขาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช ผู้ให้ข้อมูลหลักคือ ผู้ปฏิบัติการพยาบาลชั้นสูง สาขาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวชจำนวน 8 ราย ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลจิตเวช ที่ตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานคร เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมและการบันทึกภาคสนาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีโคไลซี (Colaizzi 's) ระหว่างเดือนสิงหาคมถึงพฤศจิกายน 2550

ผลการวิจัยพบว่า

ผู้ปฏิบัติการพยาบาลชั้นสูง สาขาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช รับรู้ต่อการปฏิบัติบทบาท 6 ด้าน ดังนี้ 1) เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการปฏิบัติการพยาบาล (Direct care) ได้แก่ เป็นผู้ดูแลเฉพาะกลุ่มโรค ผู้ให้คำปรึกษาครอบครัวและบุคคล และเป็นผู้บำบัดผู้ที่มีปัญหาทางจิตเวชหรือผู้ที่มีปัญหาที่เกิดจากการใช้สารเสพติดและแอลกอฮอล์ 2) เป็นนักค้นคว้าและแสวงหาองค์ความรู้ ได้แก่ เป็นนักพัฒนาวิชาการ เป็นครูและผู้ทรงคุณวุฒิ 3) เป็นที่ปรึกษาได้แก่ เป็นที่ปรึกษาข้ามฝ่าย และเป็นที่ปรึกษาข้ามสาขา/ข้ามสถาบัน 4) เป็นนักวิจัย ได้แก่ ศึกษาค้นคว้าวิจัยและใช้ผลการวิจัยเพื่อแก้ปัญหา 5) เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ได้แก่ ผู้นำทำงานคุณภาพ และการเป็นตัวอย่างหรือเป็นแบบอย่างในการทำงาน และ 6) เป็นนักบริหารงานแบบมีส่วนร่วม ได้แก่ ผู้นำการทำงานเป็นทีมและเป็นแมวมอง ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติบทบาทของผู้ปฏิบัติการพยาบาลชั้นสูง สาขาการพยาบาลจิตเวช ได้แก่ 1) การเป็นผู้บริหารมีภาระงานมากด้านการบริหารจัดการ 2) ผู้บริหารและทีมไม่เข้าใจในบทบาทการพยาบาลชั้นสูงสาขาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช และ 3) ความก้าวหน้าในฐานะผู้ปฏิบัติการพยาบาลชั้นสูงยังไม่ชัดเจน

Title ROLES OF ADVANCED PRACTICE PSYCHIATRIC NURSES
Author Nalinee Oppupra
Advisor Professor Pranom Othaganont, RN Ed.D.
Co- Advisor Assistant Professor Chanjar Suntayakorn, RN Ph.D.
Type of Degree Thesis M.N.S. in Nursing Administration,
Naresuan University, 2007
Keywords Advanced practice, Psychiatric nurses, Roles.

ABSTRACT

The purposes of this qualitative research were to study the perception of advanced practice nurses on roles and problems towards working as advanced practice psychiatric nurses . The participants were eight advanced practice psychiatric nurses working in Psychiatric Hospitals in Bangkok . Data were collected by in depth interview during August 2007 - November 2007, and were analyzed by Colaizzi's method.

The study revealed that advanced practice psychiatric nurses perceived their roles in six categories : 1) Expert on direct care ;care manager, individual , family consultant and nursing therapist 2) Inquiry for new knowledge ;academician, educator 3) Consultant;problems solving,accredited representative,4) Researcher ;A knowledge seeker, research facilitator 5) A qualified leader; leadership quality, a model of leader and 6) participatory administrators;a leader of good performance and watch on good ones to work.

The problems on working as advanced practice psychiatric nurses were identified as 1) over work load on administrative 2) role confusing among nurse administrator and team works 3) Lack of career ladder for APN.